

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ

30-329 KRAKÓW, UL. PRASKA 25

INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Opracował: kpt. Jerzy Pakuła

Kraków, grudzień 2016 r. (aktualizacja)

Wdrożono do realizacji:

Spis treści:

strona:

1. Zasady ogólne	2
2. Charakterystyka obiektu Domu Pomocy Społecznej oraz warunki Ochrony przeciwpożarowej.....	4
3. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru	6
4. Zasady zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo	11
5. Podręczny sprzęt gaśniczy – rozmieszczenie, konserwacja.....	12
6. Wyposażenie obiektu w urządzenia przeciwpożarowe.....	14
7. Organizacja i warunki ewakuacji.....	16
8. Zasady postępowania na wypadek pożaru	19
9. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej	21
10. Organizacja i zasady szkolenia pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej.....	22
11. Wykaz telefonów alarmowych	22
12. Przepisy prawne	23

Załączniki

Plan graficzny obiektu

I. ZASADY OGÓLNE.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719), nakłada na właścicieli, zarządców lub użytkowników obiektów użyteczności publicznej obowiązek opracowania i wdrożenia instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, która powinna zawierać:

- 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania, prowadzonego procesu technologicznego, magazynowania (składowania) i warunków technicznych obiektu, w tym zagrożenia wybuchem;
- 2) wyposażenie w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania przeglądów technicznym i czynnościom konserwacyjnym stosowanych w obiekcie urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
- 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia;
- 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane;
- 5) warunki i organizację ewakuacji ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania;
- 6) sposoby zapoznania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji;
- 7) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami;
- 8) plany obiektów obejmujące także ich usytuowanie oraz terenów przyległych, z uwzględnieniem graficznych danych, dotyczących w szczególności:
 - a) powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku;
 - b) odległości od obiektów sąsiadujących
 - c) parametrów pożarowych występujących substancji palnych;
 - d) występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej (lub w strefach pożarowych);
 - e) kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach;
 - f) lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem;
 - g) podziału obiektu na strefy pożarowe;
 - h) warunków ewakuacji ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych;
 - i) miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic;
 - j) usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo;
 - k) wskazania dojeżdż do dźwigów dla ekip ratowniczych;
 - l) hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów

przeciwpowozarowych;

ł) dróg powozarowych i innych dróg dojazdowych z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony.

9) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.

Plany, o których mowa w pkt 8, powinny być przedstawione w sposób czytelny na rzutach poszczególnych kondygnacji budynku lub na planie zagospodarowania terenu.

Warunki ochrony przeciwpowozarowej, o których mowa w pkt 1 oraz plany, o których mowa w pkt 8, w stosunku do obiektów gdzie wymagany jest system sygnalizacji powozaru, powinny być przekazane do właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Powozarnej w celu ich wykorzystania na potrzeby planowania, organizacji i prowadzenia działań ratowniczych.

Sposób przechowywania tych dokumentów powinien zapewnić możliwość ich natychmiastowego wykorzystania na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych.

Instrukcja bezpieczeństwa powozarowego powinna się znajdować w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych.

Do zapoznania się z instrukcją i przestrzegania jej ustaleń zobowiązani są wszyscy pracownicy, bez względu na rodzaj wykonywanej pracy, zajmowane stanowisko oraz formę zatrudnienia.

Postanowienia instrukcji obowiązują również pracowników firm przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą lub wykonujących jakiegokolwiek prace na terenie obiektu.

Umowa o powierzenie prac lub najem obiektu (jego części) musi zobowiązywać wykonawców (najemców) do przestrzegania ustaleń wynikających z treści instrukcji. Wykonawcy (najemcy) są zobowiązani zapoznać z treścią instrukcji swoich pracowników, którzy potwierdzają przyjęcie do wiadomości jej postanowień własnoręcznym podpisem.

Dyrektor obiektu lub osoba przez niego upoważniona ma prawo kontrolować wykonawców (najemców) w zakresie realizacji w/w ustaleń i przestrzegania przez ich pracowników postanowień instrukcji.

Instrukcja bezpieczeństwa powozarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, co najmniej raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpowozarowej.

II. CHARAKTERYSTYKA OBIEKTU DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ ORAZ WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

1. Lokalizacja obiektu i charakterystyka pożarowo - techniczna.

Dom Pomocy Społecznej w Krakowie przy ul. Praskiej 25 zlokalizowany jest na działce o kształcie czworoboku, położonej u zbiegu ulic Praskiej i Czarodziejskiej.

Część północna obiektu jest parterowa i zawiera stołówkę z zapleczem kuchennym i gospodarczym, wschodni fragment jest przedłużeniem skrzydła mieszkalnego, posiada dwie kondygnacje nadziemne i jest podpiwniczony.

Część wejściowa od ul. Czarodziejskiej z pomieszczeniami administracyjnymi i ambulatorium jest parterowa i nie jest podpiwniczona.

Skrzydło południowe zawiera pomieszczenia dla pensjonariuszy, posiada dwie kondygnacje nadziemne i jest podpiwniczone.

Obiekt posiada 3 klatki schodowe obudowane, wydzielone drzwiami przeciwpożarowymi w klasie odporności ogniowej EI 30, posiadające system oddymiania. Na zewnątrz prowadzi 7 wyjść ewakuacyjnych.

Ponieważ odległość między oknami klatki K-1 i sąsiednimi oknami wynosi poniżej 4 m, w pomieszczeniu kuchennym przeszklenie drzwi balkonowych wykonane jest w klasie odporności ogniowej EI 60 (drzwi zamykane automatycznie w czasie pożaru – sterowanie z centrali sygnalizacji pożaru).

Konstrukcja elementów budowlanych budynku:

- a/ ściany – murowane (pustaki ceramiczne),
- b/ stropy – żelbetowe,
- c/ stropodach – żelbetowy, nad którym ułożona jest drewniana więźba;
pokrycie: blacha

Wymagana klasa odporności pożarowej budynku - „B”.

Ze względu na wysokość budynek zaliczony jest do grupy niskich „N” (7,5 m)

Kubatura budynku - 12475 m³, powierzchnia użytkowa – 2769 m².

W budynku maksymalnie może przebywać 111 osób (81 mieszkańców, 30 pracowników).

Ponieważ obiekt przeznaczony jest przede wszystkim do użytku ludzi o ograniczonej zdolności poruszania się należy go zaliczyć do kategorii zagrożenia ludzi ZL II. Pomieszczenia techniczne i magazynowe należy zakwalifikować do kategorii zagrożenia PM.

Podział obiektu na strefy pożarowe:

Strefa 1 (ZL II): Piwnica – kaplica z zapleczem (195 m²)

Strefa 2 (PM): Piwnica – pomieszczenia techniczne i magazynowe (311 m²)

Strefa 3 (PM): Piwnica – pomieszczenia techniczne i magazynowe (774 m²)

Strefa 4 (ZL II): Parter – pomieszczenia administracyjne i socjalne (750 m²)

Strefa 5 (ZL II): Parter – pokoje mieszkańców (600 m²)

Strefa 6 (ZL II): I piętro - pokoje mieszkańców (588,51 m²)

Przeznaczenie pomieszczeń w Domu Pomocy Społecznej jest następujące:

- a/ piwnica: kaplica z zapleczem, kotłownia gazowa, wentylatorownia, magazyn książek, warsztat, stolarnia, szatnia pracowników,
- b/ parter: pomieszczenia administracyjno-biurowe, pralnia, stołówka, kuchnia, świetlica, pokoje mieszkańców, dyżurka opiekunek, gabinet medycznej pomocy doraźnej,
- c/ I piętro: pokoje mieszkańców.

Dojazd pożarowy do budynku zapewniony jest od strony ulicy Czarodziejskiej - brama wjazdowa o szerokości 5 m (otwierana automatycznie w przypadku pożaru i blokowana w pozycji otwartej).

Przeciwpowozarowe zaopatrzenie wodne do zewnątrznego gaszenia powozaru zapewnia hydrant zewnątrzny (podziemny) znajdujący się za obiektem, na końcu wewnątrznej drogi powozarowej.

Budynek wyposażony jest w następujące instalacje:

- instalacja elektryczna (główny wyłącznik prądu zlokalizowany jest w holu na parterze w korytarzu administracyjnym – naprzeciw ambulatorium; przeciwpowozarowe wyłączniki prądu dodatkowo znajdują się przy głównym wejściu do budynku oraz przy wyjściu z klatek K-1 i K-3),
- instalacja odgromowa,
- gazowa: zasila tylko kotłownię gazową oraz urządzenia w kuchni, (kurek główny gazu znajduje się na zewnątrz budynku od strony wschodniej, kurek gazu do kotłowni gazowej znajduje się od strony wschodniej budynku przy wejściu do kotłowni),
- instalacja centralnego ogrzewania (z kotłowni gazowej zlokalizowanej w piwnicy),
- instalacja wodno-kanalizacyjna,
- wentylacyjna i spalinowa (wentylacja mechaniczna w kuchni i pomieszczeniu terapii zajęciowej),
- instalacja telefoniczna,
- instalacja sygnalizacji powozaru,
- instalacja oświetlenia ewakuacyjnego,
- instalacja przywoławcza w pokojach.

Ponadto na terenie posesji od strony ul. Czarodziejskiej znajduje się parterowy budynek o konstrukcji niepalnej, tzw. „hotelik”, w którym znajdują się dwa pokoje mieszkalne oraz garaż.

Od strony ul. Praskiej usytuowany jest budynek tzw. „dozorcówki” (również o konstrukcji niepalnej), w którym znajduje się pomieszczenie biurowe i pokój gościnny.

2. Zagrożenie pożarowe.

Większość pożarów powstaje najczęściej tam, gdzie ochrona przeciwpożarowa jest niewłaściwie zorganizowana, a znajomość przepisów przeciwpożarowych i zagrożeń profilaktycznych jest obca ogółowi pracowników, bądź też przepisy z tej dziedziny są niewłaściwie przestrzegane, a nieraz wręcz lekceważone.

Możliwości powstania pożaru na terenie obiektu mogą wynikać z:

- 1/ wad oraz awaryjnego stanu pracy instalacji i urządzeń elektrycznych (przeciążenia, brak okresowej konserwacji, stosowanie prowizorycznych instalacji i urządzeń),
- 2/ zaprószenia ognia spowodowanego pozostawieniem niedopałków papierosów w sąsiedztwie materiałów łatwopalnych,
- 3/ prowadzenia prac remontowo-budowlanych polegających na spawaniu, cięciu, rozgrzewaniu substancji, malowaniu i klejeniu z użyciem materiałów niebezpiecznych pożarowo,
- 4/ niewłaściwego magazynowania i stosowania substancji pożarowo niebezpiecznych (niewłaściwie zlokalizowane, pozbawione odpowiedniej wentylacji),
- 5/ pozostawienia bez dozoru odbiorników energii elektrycznej nie przystosowanych do długotrwałej pracy,
- 6/ zaprószenia ognia przez mieszkańców,
- 7/ rozszczelnienia instalacji gazowej,
- 8/ celowego podpalenia.

Bardzo istotne jest również przestrzeganie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych zarówno przez pracowników zatrudnionych w Domu Pomocy Społecznej jak również przez mieszkańców.

III. ZASADY ZAPOBIEGANIA MOŻLIWOŚCI POWSTANIA POŻARU.

W celu niedopuszczenia do powstania i rozprzestrzenienia się pożaru w każdym obiekcie powinny być przestrzegane określone zasady i przepisy w zakresie bezpieczeństwa pożarowego. Dotyczy to również działań ratowniczych i ewakuacyjnych.

W związku z powyższym na terenie Domu Pomocy Społecznej zabronione jest wykonywanie czynności, które mogłyby spowodować pożar, jego rozprzestrzenienie się lub utrudnienie prowadzenia działań ratowniczo – ewakuacyjnych.

W szczególności zabronione jest:

- 1) używanie otwartego ognia, palenie tytoniu i stosowanie innych czynników mogących zainicjować zapłon występujących materiałów:
 - a) w strefie zagrożenia wybuchem, z wyjątkiem urządzeń przeznaczonych do tego celu, spełniających wymagania rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 22 grudnia 2005 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla urządzeń i systemów ochronnych przeznaczonych do użytku w przestrzeniach

zagrożonych wybuchem (Dz. U. Nr 263, poz. 2203),

b) w miejscach występowania materiałów niebezpiecznych pożarowo;

Na terenie całego obiektu obowiązuje zakaz palenia tytoniu – palenie dozwolone jest tylko w wyznaczonych miejscach.

- 2) użytkowanie instalacji, urządzeń i narzędzi niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z przeznaczeniem albo warunkami określonymi przez producenta bądź nie poddawanych okresowym kontrolom, o zakresie i częstotliwości wynikającej z przepisów prawa budowlanego, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia ognia;
- 3) garażowanie pojazdów silnikowych w obiektach i pomieszczeniach nie przeznaczonych do tego celu, jeżeli nie opróżniono zbiornika paliwa pojazdu i nie odłączono na stałe zasilania akumulatorowego pojazdu;
- 4) rozgrzewanie za pomocą otwartego ognia smoły i innych materiałów w odległości mniejszej niż 5 m od obiektu, przyległego do niego składowiska lub placu składowego z materiałami palnymi, przy czym jest dopuszczalne wykonywanie tych czynności na dachach o konstrukcji i pokryciu niepalnym w budowanych obiektach, a w pozostałych, jeżeli zostaną zastosowane odpowiednie, przeznaczone do tego celu podgrzewacze;
- 5) rozpalamie ognia, wysypywanie gorącego popiołu i żużla lub wypalanie wierzchniej warstwy gleby i traw, w miejscu umożliwiającym zapalenie się materiałów palnych albo sąsiednich obiektów;
- 6) składowanie poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej, materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu;
- 7) użytkowanie elektrycznych urządzeń ogrzewczych ustawionych bezpośrednio na podłożu palnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami określonymi przez producenta;
- 8) przechowywanie materiałów palnych oraz stosowanie elementów wystroju i wyposażenia wewnątrz z materiałów palnych w odległości mniejszej niż 0,5 m od:
 - a) urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą nagrzewać się do temperatury przekraczającej 373,15 K (100 °C),
 - b) linii kablowych o napięciu powyżej 1 kV, przewodów uziemiających oraz przewodów odprowadzających instalacji piorunochronnej oraz czynnych rozdzielnic prądu elektrycznego, przewodów elektrycznych siłowych i gniazd wtykowych siłowych o napięciu powyżej 400 V;
- 9) stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem materiałów trudno zapalnych i niezapalnych, jeżeli zostaną umieszczone w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki;
- 10) instalowanie opraw oświetleniowych oraz osprzętu instalacji elektrycznych, jak wyłączniki, przełączniki, gniazda wtyczkowe, bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem;
- 11) składowanie materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczanie przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny

odpowiadać budynki i ich usytuowanie zwanych dalej „przepisami techniczno-budowlanymi”;

- 12) składowanie materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych, na nieużytkowych poddaszach i strychach, oraz na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach;
- 13) przechowywanie pełnych, niepełnych i opróżnionych butli z gazami palnymi na nieużytkowych poddaszach, strychach oraz w piwnicach;
- 14) zamykanie drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe użycie w przypadku pożaru lub innego zagrożenia powodującego konieczność ewakuacji;
- 15) blokowanie drzwi i bram przeciwpożarowych w sposób uniemożliwiający ich samoczynne zamknięcie w przypadku powstania pożaru;
- 16) lokalizowanie elementów wystroju wnętrz, instalacji i urządzeń w sposób zmniejszający wymiary drogi ewakuacyjnej poniżej wartości wymaganych w przepisach techniczno-budowlanych;
- 17) wykorzystywanie drogi ewakuacyjnej z sali widowiskowej lub innej o podobnym przeznaczeniu, w której następuje jednoczesna wymiana publiczności (użytkowników), jako miejsca oczekiwania na wejście do tej sali;
- 18) uniemożliwianie lub ograniczanie dostępu do:
 - a) gaśnic i urządzeń przeciwpożarowych,
 - b) przeciwwybuchowych urządzeń odciażających,
 - c) źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - d) urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - e) wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - f) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
 - g) krat zewnętrznych i okiennic, które zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi, powinny otwierać się od wewnątrz mieszkania lub pomieszczenia;

Właściciele, zarządcy lub użytkownicy budynków oraz placów składowych i wiat, z wyjątkiem budynków mieszkalnych jednorodzinnych:

- 1) utrzymują urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej;
- 2) wyposażają obiekty, zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno-budowlanych, w przeciwpożarowe wyłączniki prądu;
- 3) umieszczają w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych;
- 4) oznakowują, znakami zgodnymi z Polskimi Normami:
 - a) drogi i wyjścia ewakuacyjne (z wyłączeniem budynków mieszkalnych) oraz pomieszczenia, w których w myśl przepisów techniczno-budowlanych wymagane są co najmniej dwa wyjścia ewakuacyjne, w sposób zapewniający dostarczenie informacji niezbędnych do ewakuacji,

- b) miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic,
 - c) miejsca usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
 - d) miejsca usytuowania nasady umożliwiającej zasilanie instalacji wodociągowej przeciwpożarowej, kurków głównych instalacji gazowej oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo,
 - e) pomieszczenia i tereny z materiałami niebezpiecznymi pożarowo,
 - f) drabiny ewakuacyjne, rękawy ratownicze, pojemniki z maskami ucieczkowymi, miejsca zbiórki do ewakuacji, miejsca lokalizacji kluczy do wyjść ewakuacyjnych, dźwigi dla ekip ratowniczych,
 - g) przeciwpożarowe zbiorniki wodne, zbiorniki technologiczne stanowiące uzupełniające źródło wody do celów przeciwpożarowych, punkty poboru wody, stanowiska czerpania wody,
 - h) drzwi przeciwpożarowe,
 - i) drogi pożarowe,
 - j) miejsca zaklasyfikowane jako strefy zagrożenia wybuchem;
- 5) umieszczają przy wjazdach do garaży zamkniętych z podłogą znajdującą się poniżej poziomu terenu, czytelną informację o dopuszczeniu lub niedopuszczeniu parkowania w tych garażach samochodów zasilanych gazem propan-butan, o których mowa w przepisach techniczno-budowlanych (zabronione jest parkowanie takich samochodów nie wyposażonych w czujki niedopuszczalnego poziomu stężenia gazu propan-butan).

Wokół placów składowych i składowisk przy obiektach oraz przy obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej powinien być zachowany pas ochronny o szerokości minimum 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej.

Składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektu związanych z jego funkcją, z wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowo, jest dopuszczalne pod warunkiem:

- 1) nie przekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu;
- 2) zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych;
- 3) nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe,
- 4) zachowania minimalnej odległości 5 m od drogi pożarowej.

Właściciele lub zarządcy terenów utrzymują znajdujące się na nich drogi pożarowe w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej, zgodnie z warunkami określonymi w przepisach dotyczących przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych.

Przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych należy:

- wszystkie czynności związane z wytwarzaniem, przetwarzaniem, obróbką, transportem lub składowaniem materiałów niebezpiecznych wykonywać zgodnie z warunkami ochrony przeciwpożarowej określonymi w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego lub według wskazań ich producenta
- utrzymywać ilość materiałów niebezpiecznych znajdujących się na stanowisku pracy w niewielkich ilościach (nie większą niż dobowe zapotrzebowanie lub dobową produkcję) jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej
- przechowywać zapas materiałów niebezpiecznych w oddzielnym magazynie przystosowanym do tego celu
- przechowywać materiały niebezpieczne w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu w następstwie procesu składowania lub wskutek wzajemnego oddziaływania
- przechowywać ciecze o temperaturze zapłonu poniżej 55⁰ C wyłącznie w pojemnikach, urządzeniach i instalacjach przystosowanych do tego celu, wykonanych z materiałów co najmniej trudno zapalnych, odprowadzających ładunki elektryczności statycznej, wyposażonych w szczelne zamknięcia i zabezpieczonych przed stłuczeniem.

W jednej strefie pożarowej zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi (obiekt nie posiadają podziału na strefy pożarowe) jest dopuszczalne przechowywanie do 10 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21⁰ C oraz 50 dm³ cieczy o temperaturze zapłonu 21 – 55⁰ C.

Materiały niebezpieczne pożarowo nie powinny być przechowywane w pomieszczeniach piwnicznych, na poddaszach i strychach, w obrębie klatek schodowych i korytarzy oraz innych pomieszczeniach ogólnie dostępnych (jak również na tarasach, loggiach, balkonach).

Przy stosowaniu w pomieszczeniach cieczy o temperaturze zapłonu poniżej 21⁰ C należy zapewnić skuteczną wentylację.

Butle z gazem płynnym o nominalnej zawartości gazu do 11 kg mogą być stosowane pod warunkiem:

- 1/ w jednym pomieszczeniu nie wolno instalować więcej niż 2 butli
- 2/ w pomieszczeniu, w którym instaluje się butlę należy zachować temperaturę niższą niż 35⁰ C
- 3/ butlę należy instalować wyłącznie w pozycji pionowej
- 4/ butlę należy zabezpieczyć przed uszkodzeniami mechanicznymi
- 5/ między butlą a urządzeniem promieniującym ciepło należy zachować odległość co najmniej 1,5 m
- 6/ urządzenie gazowe należy łączyć z reduktorem ciśnienia gazu na butli za pomocą elastycznego przewodu o długości nie przekraczającej 3 m i wytrzymałości na ciśnienie co najmniej 300 kPa, odpornego na składniki gazu płynnego, uszkodzenia mechaniczne oraz temperaturę do 60⁰ C.

Instalacje i urządzenia techniczne będące wyposażeniem obiektów powinny pod względem bezpieczeństwa pożarowego odpowiadać warunkom technicznym określonym w Polskich Normach oraz przepisach szczegółowych. Eksploatacja instalacji i urządzeń, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzenienia pożaru - jest zabroniona.

Instalacje i urządzenia techniczne należy użytkować i utrzymywać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymogami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy je poddawać okresowym przeglądom i konserwacji:

a. **instalacja elektryczna:** pomiar napięć i obciążeń, sprawdzenie skuteczności działania środków ochrony przeciwporażeniowej, pomiar rezystancji izolacji przewodów roboczych - nie rzadziej niż **co 5 lat**,

b. **instalacja gazowa** - badanie szczelności instalacji i odbiorników gazu - co najmniej **1 raz do roku**,

c. **instalacja wentylacyjna:** usuwanie zanieczyszczeń z przewodów dymowych i spalinowych od palenisk opalanych paliwem gazowym - co najmniej **2 razy w roku**; od palenisk zakładów zbiorowego żywienia i usług gastronomicznych – co najmniej raz w miesiącu, jeżeli przepisy miejscowe nie stanowią inaczej; usuwanie zanieczyszczeń z przewodów wentylacyjnych - co najmniej **1 raz w roku**, przegląd techniczny przewodów wentylacyjnych i kominowych – **1 raz w roku**,

d. **instalacja odgromowa:** - badania stanu technicznego nie rzadziej niż **co 5 lat**.

Wszelkie naprawy instalacji mogą być wykonywane tylko przez uprawnionych pracowników.

IV. ZASADY ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Prace niebezpieczne pod względem pożarowym jak np. prace remontowo-budowlane związane z użyciem ognia otwartego (np. prace spawalnicze) prowadzone wewnątrz obiektu oraz na terenie przyległym do niego mogą stwarzać duże zagrożenie pożarowe. Dlatego też należy je prowadzić w sposób uniemożliwiający powstanie pożaru lub wybuchu.

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować bezpośrednie niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu, właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu jest obowiązany:

- ocenić zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym wykonywane będą prace,
- ustalić rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzenienia się pożaru lub wybuchu,
- wskazać osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy,

- zapewnić wykonywanie prac przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
- zaznaczyć osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowym występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Przy wykonywaniu wyżej wymienionych prac należy:

- zabezpieczyć przed zapaleniem wszelkie materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujących się w nich instalacjach technicznych,
- prowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwopalnych cieczy lub palnych gazów, wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości,
- posiadać w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru,
- po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane oraz rejony przyległe,
- używać do wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych sprzęt sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Szczegółowe zasady zabezpieczenia przeciwpożarowego wyżej wymienionych prac, jak również warunki uzyskania zezwolenia na ich przeprowadzenie określa właściciel - użytkownik obiektu.

Wzór zezwolenia na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo stanowi załącznik do niniejszej instrukcji.

V. PODRECZNY SPRZET GAŚNICZY – ROZMIESZCZENIE, KONSERWACJA.

Obiekty powinny być wyposażone w gaśnice, spełniające wymagania Polskich Norm będących odpowiednikami norm europejskich (EN) dotyczących gaśnic.

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

- A - materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli;
- B - cieczy i materiałów stałych topiących się;
- C - gazów;
- D - metali;
- F - tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

- 1) na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:
zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V, produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m², zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;
- 2) na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej nie wymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.

Ponieważ obiekt Domu Pomocy Społecznej zaliczony jest do kategorii zagrożenia ludzi ZL II to zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7.06.2010r. na każde 100 m² powierzchni budynku powinna przypadać co najmniej 1 gaśnica o masie środka gaśniczego 2 kg.

Do zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu najbardziej wskazane są gaśnice proszkowe i śniegowe, które służą do gaszenia pożarów grupy A, B i C a także urządzeń elektrycznych pod napięciem.

W pomieszczeniach usług gastronomicznych, gdzie w urządzeniach kuchennych stosuje się oleje i tłuszcze jadalne należy zastosować gaśnice pianowe GWG-2x AF przeznaczone do gaszenia pożarów grupy A i F. Można nimi gasić również urządzenia elektryczne pod napięciem.

Przy rozmieszczaniu podręcznego sprzętu gaśniczego należy stosować następujące zasady:

- sprzęt powinien być rozmieszczony w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, przy przejściach i korytarzach, przy wyjściach na zewnątrz pomieszczeń
- w obiektach o kilku kondygnacjach sprzęt gaśniczy należy umieszczać w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli warunki techniczne pozwalają na to
- miejsca umieszczenia sprzętu gaśniczego powinny być oznakowane zgodnie z Polską Normą
- do sprzętu gaśniczego powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m
- sprzęt gaśniczy należy umieszczać w miejscach nie narażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki)
- odległość dojścia do sprzętu gaśniczego nie powinna być większa niż 30 m

Na terenie obiektu istnieje wewnętrzna sieć hydrantowa (szafki hydrantowe wyposażone w węże gaśnicze i prądownice wodne), które można wykorzystać do gaszenia pożarów grupy A.

Wodą stanowiącą środek gaśniczy w hydrantach nie wolno gasić urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.

Podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice, hydranty wewnętrzne) powinien być poddawany okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta (co najmniej 1 raz w roku).

Czynności te może wykonywać tylko specjalistyczna firma posiadająca odpowiednie uprawnienia.

Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

VI. WYPOSAŻENIE OBIEKTU W URZADZENIA PRZECIWOŻAROWE

Dom Pomocy Społecznej wyposażony jest w następujące instalacje i urządzenia przeciwpożarowe:

1. Instalacja sygnalizacji pożaru - jest to system czujek, przycisków pożarowych i sygnalizatorów akustycznych rozmieszczonych na terenie całego budynku połączonych z centralą sygnalizacji pożaru usytuowaną w pomieszczeniu dyżurki opiekunek. Wskazania centrali wyświetlane są również na dodatkowym polu obsługi w ambulatorium oraz w holu klatki schodowej na parterze.

Instalacja sygnalizacji pożaru jest połączona systemem monitoringu z Miejskim Stanowiskiem Kierowania Państwowej Straży Pożarnej Krakowie.

Centrala sygnalizacji pożaru steruje (w przypadku alarmu II stopnia):

- 1/ instalacją oddymiania na klatkach schodowych,
- 2/ sprowadzeniem windy osobowej na poziom parteru i zablokowaniem w pozycji otwartej,
- 3/ bramą wjazdową od strony ul. Czarodziejskiej o szerokości 5 m (otwierana automatycznie w przypadku pożaru i blokowana w pozycji otwartej).

Każda czujka lub przycisk posiada własny adres w centralce tzn. że miejsce pożaru (zadziałania czujki lub włączenia przycisku) będzie wyświetlone na centralce.

W przypadku włączenia się centrali sygnalizacji pożaru (sygnał optyczny i akustyczny) pracownik przyjmujący alarm ma obowiązek dokładnie sprawdzić przyczynę uruchomienia się sygnału alarmowego udając się do miejsca, w którym zadziałała czujka lub włączono przycisk pożarowy – o zaistniałej sytuacji należy powiadomić Dyrektora.

Każde zadziałanie systemu lub jego uszkodzenie powinno zostać odnotowane w książce kontroli i konserwacji systemu.

W przypadku awarii należy niezwłocznie wezwać serwis.

W przypadku, gdy alarm okaże się prawdziwy, należy natychmiast ogłosić alarm pożarowy, powiadomić swoich przełożonych i niezwłocznie przystąpić do próby ugaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego (tylko w przypadku małego pożaru).

2. Urządzenia do usuwania dymów i gazów pożarowych - na klatkach schodowych zamontowany jest system oddymiania (klapy dymowe) uruchamiany ręcznie przyciskami oraz automatycznie po zadziałaniu czujek dymowych systemu sygnalizacji pożaru.

Ponadto okna przed windą na parterze oraz I piętrze oraz okno na parterze w korytarzu przy klatce schodowej nr 2 dostosowano do oddymiania. Okna te sterowane są przez centralę sygnalizacji pożaru.

3. Awaryjne oświetlenie ewakuacyjne - oświetlenie ewakuacyjne działa automatycznie w przypadku zaniku napięcia podstawowego, niezależnie od innych systemów przeciwpożarowych. Wykonane jest na wszystkich drogach ewakuacyjnych w budynku Domu Pomocy Społecznej.

Oświetlenie awaryjne powinno działać przez co najmniej 1 godzinę od zaniku oświetlenia podstawowego.

4. Hydranty wewnętrzne – zlokalizowane na każdej kondygnacji z wyjątkiem piwnicy (szafki hydrantowe wyposażone w węże gaśnicze i prądownice wodne).

5. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu - wyłącznik umożliwiający w razie pożaru wyłączenie napięcia na terenie całego obiektu, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie w czasie pożaru jest niezbędne (główny wyłącznik prądu zlokalizowany jest w holu na parterze w korytarzu administracyjnym – naprzeciw ambulatorium; przeciwpożarowe wyłączniki prądu dodatkowo znajdują się przy głównym wejściu do budynku oraz przy wyjściu z klatek K-1 i K-3)

Urządzenia przeciwpożarowe powinny być poddawane okresowym badaniom technicznym i konserwacji.

Częstotliwość kontroli i konserwacji instalacji sygnalizacji pożaru zależy od rodzaju zastosowanych w instalacji elementów i zaleceń producenta.

Zgodnie z Polską Normą kontrole te powinny być przeprowadzane raz na kwartał. Generalnie obejmują one sprawdzenie linii dozoru, czujek pożarowych, ręcznych ostrzegaczy pożaru (przyciski pożarowe), elementów sterujących oraz centrali sygnalizacji pożaru.

Przynajmniej raz w roku należy sprawdzić stan naładowania baterii akumulatorów.

Kontrola i konserwacja klap dymowych i pożarowych powinna być przeprowadzana raz na pół roku - w jej zakres powinien wchodzić między innymi test zadziałania (zamykanie – otwieranie), sprawdzenie szczelności klap oraz urządzeń zasilających.

Niezależnie od rodzaju systemu oświetlenia awaryjnego kontrola powinna być przeprowadzana co najmniej raz w roku obejmując przede wszystkim test zadziałania oświetlenia i całokształt stanu technicznego linii zasilania, stanu opraw oraz oznakowania.

Hydranty wewnętrzne powinny być poddawany okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta (co najmniej 1 raz w roku).

Kontrole powinny obejmować między innymi badanie ciśnienia i wydajności hydrantu.

Węże stanowiące wyposażenie hydrantów wewnętrznych powinny być raz na 5 lat poddawane próbie ciśnieniowej na maksymalne ciśnienie robocze, zgodnie z Polską Normą dotyczącą konserwacji hydrantów wewnętrznych.

Przeciwpowozowy wyłącznik prądu powinien być poddawany okresowym przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta (co najmniej 1 raz w roku).

Wszystkie badania techniczne i czynności konserwacyjne mogą być przeprowadzane tylko przez osoby lub wyspecjalizowane zakłady posiadające odpowiednie uprawnienia.

VII. ORGANIZACJA I WARUNKI EWAKUACJI.

Z każdego miejsca w obiekcie przeznaczonego do przebywania ludzi powinny być zapewnione odpowiednie warunki ewakuacji, zapewniające możliwość szybkiego i bezpiecznego opuszczenia strefy zagrożonej lub objętej pożarem polegające na:

- zapewnieniu dostatecznej ilości, wysokości i szerokości wyjść ewakuacyjnych,
- zachowaniu dopuszczalnej długości, szerokości i wysokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych
- zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzielen dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń,
- zabezpieczeniu przed zadymieniem wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych dróg ewakuacyjnych, w tym na zastosowaniu urządzeń zapobiegających zadymieniu lub urządzeń i innych rozwiązań techniczno-budowlanych zapewniających usuwanie dymu
- zapewnieniu oświetlenia awaryjnego oświetlenia ewakuacyjnego w pomieszczeniach i na drogach ewakuacyjnych wymienionych w przepisach techniczno-budowlanych,
- zapewnieniu możliwości rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w budynkach, dla których jest on wymagany.

W budynku DPS znajdują się 3 ewakuacyjne klatki schodowe, obudowane, wydzielone pożarowo i wyposażone w system oddymiania (klapy dymowe).

Drogi i wyjścia ewakuacyjne posiadają awaryjne oświetlenie ewakuacyjne.

Ponadto należy również przestrzegać drożności wszystkich wewnętrznych dróg ewakuacyjnych (nie wolno ustawiać żadnych przedmiotów, mebli, urządzeń itp., które w najmniejszym stopniu utrudniałyby ewakuację lub zawężyły przejście).

Należy również przestrzegać zasady, aby wszystkie drzwi ewakuacyjne mogły być w każdej chwili otwarte.

1. Środki i sposoby ogłaszania alarmu o niebezpieczeństwie.

W przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia na terenie obiektów bardzo istotne są zasady ogłoszenia alarmu, poinformowania pracowników, mieszkańców oraz inne osoby przebywające w obiekcie o występującym niebezpieczeństwie. Informacja ta powinna być przekazana w sposób rozważny, spokojny i opanowany, tak, aby uniknąć zbędnych emocji i niekontrolowanych działań, zwłaszcza ze strony mieszkańców oraz osób z zewnątrz. Dlatego też na pracownikach obiektów spoczywa odpowiedzialność za sprawne i bezpieczne przeprowadzenie ewakuacji, tak aby nie dopuścić do powstania bardzo niebezpiecznego zjawiska jakim jest panika.

Ogłoszenie alarmu o niebezpieczeństwie na terenie Domu Pomocy Społecznej może być dokonywane za pomocą przycisku pożarowego systemu sygnalizacji pożaru a także głosem. Informacje o zaistniałym zagrożeniu należy przekazać spokojnie i zdecydowanie.

2. E w a k u a c j a.

W przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi oraz mienia, jeżeli nie jest możliwe opanowanie go w zarodku - należy przeprowadzić ewakuację ludzi oraz mienia z zagrożonego rejonu.

Decyzję o rozpoczęciu ewakuacji podejmuje Dyrektor Domu Pomocy Społecznej lub osoba przez niego upoważniona a w przypadku ich nieobecności osoba najbardziej energiczna i opanowana - kierując akcją ewakuacyjną do czasu przybycia specjalistycznych jednostek ratowniczych. Po podjęciu decyzji o ewakuacji należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników obiektu, wydając im odpowiednie polecenia związane z organizacją i przebiegiem ewakuacji.

W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia a także z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie.

W pierwszej kolejności należy również ewakuować osoby mające trudności z samodzielnym poruszaniem się (ok. 20 osób na terenie obiektu).

Do ewakuacji osób, które nie poruszają się samodzielnie można wykorzystać nosze (znajdują się w pomieszczeniach kuchenek).

W porze nocnej, gdy dyżur sprawują tylko dwie lub 3 osoby, działania ewakuacyjne należy ograniczyć do osób znajdujących się w bezpośredniej strefie zagrożenia.

W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie przy pomocy dostępnych środków informacyjnych (telefon, głos itp.) powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Osoby odcięte od wyjścia, a znajdujące się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu jak najbardziej odległym od pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków (okno, balkon) ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej.

Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na mniejszą temperaturę i zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy.

Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zamoczoną w wodzie, co ułatwia oddychanie. Podczas przemieszczania się przez zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.

Kierujący akcją ustala również ewentualną potrzebę ewakuacji cennych dokumentów, przedmiotów, urządzeń itp., określając w tym celu sposoby, kolejność i rodzaje ewakuowanego mienia.

Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych przedmiotów, urządzeń.

Po zakończeniu ewakuacji należy sprawdzić czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym przybyłym na miejsce akcji.

Z chwilą przybycia jednostek Straży Pożarnej kierowanie akcją przejmuje ich dowódca, któremu osoba prowadząca dotychczas akcję zobowiązana jest przekazać wszystkie informacje o aktualnej sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.

Właściciel lub zarządca obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, nie zakwalifikowanego do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzić praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu.

W przypadku obiektu zawierającego strefę pożarową zakwalifikowaną do kategorii zagrożenia ludzi ZL II, zakres i obszar budynku objęty praktycznym sprawdzeniem organizacji i warunków ewakuacji musi być uzgodniony z właściwym miejscowo komendantem miejskim Państwowej Straży Pożarnej.

Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić właściwego miejscowo komendanta miejskiego Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia ćwiczeń ewakuacyjnych nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

Szczegółowe zasady przeprowadzenia ewakuacji ludzi i mienia określają „Zasady postępowania w przypadku ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego w Domu Pomocy Społecznej” stanowiące załącznik do niniejszej instrukcji.

VIII. ZASADY POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU.

1. W przypadku powstania pożaru pierwszą najważniejszą czynnością jest alarmowanie.

Każdy, kto pierwszy zauważy pożar lub inne zagrożenie zobowiązany jest natychmiast zaalarmować:

- osoby znajdujące w najbliższym otoczeniu
- Państwową Straż Pożarną
- Dyrektora Domu Pomocy Społecznej

Należy zachować spokój i nie dopuścić do powstania paniki.

Alarm pożarowy na terenie obiektu można ogłosić głosem, oraz wciskając przycisk pożarowy, który zaalarmuje pracownika DPS, natomiast alarmowanie Straży Pożarnej można przeprowadzić telefonicznie.

2. Zgłaszając pożar do Straży Pożarnej należy podać następujące informacje:

- dokładny adres, nazwę obiektu lub jego część, w której powstał pożar
- co się pali (np. pali się pokój na I piętrze)
- czy istnieje zagrożenie życia ludzi
- swoje nazwisko i numer telefonu, z którego się dzwoni

Słuchawkę można odłożyć dopiero po otrzymaniu potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia.

3. W razie potrzeby można alarmować inne służby - np. Pogotowie Ratunkowe, Policję, Pogotowie Energetyczne, Pogotowie Wodociągowe.

4. Akcja ratowniczo - gaśnicza.

Równocześnie z alarmowaniem Straży Pożarnej należy przystąpić do próby ugaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w pobliżu.

Do czasu przybycia Straży Pożarnej akcją ratowniczo - gaśniczą kieruje Dyrektor Domu Pomocy Społecznej lub osoba przez niego upoważniona, ewentualnie osoba najbardziej energiczna, opanowana, która zajmie się zorganizowaniem wstępnych działań ratowniczo - gaśniczych polegających przede wszystkim na:

- 1/ ratowaniu zagrożonego życia ludzi (zarządzenie ewakuacji)
 - 2/ szybkim i prawidłowym uruchomieniu podręcznego sprzętu gaśniczego umożliwiającym ugaszenie pożaru (gaśnice, hydranty)
 - 3/ wyłączenie dopływu prądu elektrycznego, odcięcie dopływu gazu do pomieszczeń objętych pożarem
- Nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem.
- 4/ usunięciu z zasięgu ognia wszelkich materiałów palnych, a w szczególności butli z gazami palnymi, sprężonymi, naczyń z płynami łatwopalnymi, cennych przedmiotów, urządzeń itp.
 - 5/ nie otwieraniu bez potrzeby drzwi, okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, aby dopływ powietrza nie spowodował rozprzestrzeniania się ognia.

Po przybyciu Straży Pożarnej kierownictwo akcją przejmuje jej dowódca, któremu osoba dotychczas kierująca powinna przekazać niezbędne informacje o zaistniałej sytuacji oraz podjętych działaniach.

Kierujący działaniem ratowniczym ma uprawnienia do:

- zarządzenia ewakuacji ludzi i mienia
- wstrzymania ruchu drogowego oraz wprowadzenia zakazu przebywania osób postronnych w rejonie działania ratowniczego
- przejęcia w użytkowanie na czas niezbędny do działań ratowniczych nieruchomości, środków transportu, ujęć wody, a także przedmiotów i urządzeń przydatnych w działaniach ratowniczych
- żądania niezbędnej pomocy od instytucji, podmiotów gospodarczych i osób fizycznych
- odstąpienia w trakcie działań ratowniczych od zasad działania uznanych powszechnie za bezpieczne

IX. ZADANIA I OBOWIĄZKI W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ.

Bezpośrednią odpowiedzialność za bezpieczeństwo przeciwpożarowe obiektu ponosi Dyrektor, który jest zobowiązany do:

- a. przestrzegania przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- b. zapewnienia osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji w przypadku pożaru lub innego zagrożenia,
- c. przygotowania obiektu do prowadzenia akcji ratowniczej w przypadku pożaru lub innego zagrożenia,
- d. wyposażenia obiektu w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
- e. zapewnienia konserwacji i naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący sprawne i niezawodne ich funkcjonowanie,
- f. ustalenia sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- g. zapoznania pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
- h. zamieszczenia w umowach o wykonywanie usług remontowych zawieranych z jednostkami zewnętrznymi klauzuli o odpowiedzialności za nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych, zwłaszcza podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo.

Do obowiązków pozostałych pracowników należy:

- 1/ uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- 2/ znajomość instrukcji bezpieczeństwa pożarowego,
- 3/ przestrzeganie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych,
- 4/ znajomość zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
- 5/ znajomość zasad postępowania w przypadku ogłoszenia w obiekcie alarmu ewakuacyjnego,
- 6/ znajomość obsługi i zastosowania podręcznego sprzętu gaśniczego,
- 7/ wykonywanie poleceń przełożonych zmierzających do podniesienia stanu bezpieczeństwa pożarowego,
- 8/ bezzwłoczne powiadamianie przełożonych o niebezpieczeństwie zagrożenia pożarowego,
- 9/ utrzymywanie swoich stanowisk pracy w stanie gwarantującym pełne bezpieczeństwo pożarowe w toku wykonywania czynności służbowych jak i po ich zakończeniu,
- 10/ uczestniczenie w akcjach ratowniczo - gaśniczych i podporządkowanie się kierującemu akcją.

X. ORGANIZACJA I ZASADY SZKOLENIA PRACOWNIKÓW W ZAKRESIE OCHRONY PRZECIWOŻAROWEJ.

Szkolenie pracowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej jest jednym z zasadniczych elementów profilaktyki w dziedzinie bezpieczeństwa pożarowego. Szkolenie ma na celu zapoznanie pracowników z:

- a/ zagrożeniem pożarowym występującym na terenie obiektu,
- b/ obowiązkami pracowników w zakresie zapobiegania pożarom,
- c/ obowiązkami pracowników w przypadku powstania pożaru (akcja ratowniczo - gaśnicza, ewakuacja),
- d/ zasadami obsługi i zastosowania podręcznego sprzętu gaśniczego.

Udział w szkoleniu przeciwpożarowym jest obowiązkiem wszystkich pracowników.

Szkolenie podstawowe nowoprzyjętych pracowników może przeprowadzać tylko osoba posiadająca odpowiednie kwalifikacje.

Szkolenie to może być przeprowadzone w ramach szkolenia bhp.

Ponadto w ramach szkolenia podstawowego należy zapoznać pracowników z postanowieniami "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego".

Ponowne szkolenie przeprowadza się w przypadku stwierdzenia podczas kontroli u pracowników nieznanomości podstawowych przepisów przeciwpożarowych.

Przeprowadzenie szkolenia podstawowego powinno być udokumentowane.

Dokumentację ze szkolenia przeciwpożarowego stanowi oświadczenie pracownika, które należy włączyć do jego akt osobowych (według wzoru stanowiącego załącznik do niniejszej instrukcji).

Co 2 lata wszyscy pracownicy powinni zostać zapoznani z treścią instrukcji bezpieczeństwa pożarowego (po przeprowadzonej aktualizacji).

XI. WYKAZ TELEFONÓW ALARMOWYCH.

DYREKTOR DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ	698616468
PAŃSTWOWA STRAŻ POZARNA	998, 112
POGOTOWIE RATUNKOWE	999, 112
POLICJA	997, 112
POGOTOWIE GAZOWE	992
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	991
POGOTOWIE WODOCIĄGOWE	994
STRAŻ MIEJSKA	986

XII. PRZEPISY PRAWNE.

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej - z późniejszymi zmianami (jednolity tekst: Dz.U. z dnia 27.01.2016r., poz. 191)
2. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 75, poz.690 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24.07.2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz.U. Nr 124, poz. 1030)
5. Polska Norma PN-N-01256/02:1992 "Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja".
6. Polska Norma PN-EN ISO 7010:2012 „Symbole graficzne – barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa.
7. Polska Norma PN-N-01256/04:1997 „Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe”.
8. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. "Prawo budowlane" (jednolity tekst: (Dz.U. Nr 243, poz.1623, 2010r.).

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU.

1. Jeżeli zauważysz pożar lub inne niebezpieczeństwo zaalarmuj pracowników (głosem, telefonicznie lub wciskając przycisk pożarowy)
2. Zaalarmuj osoby z najbliższego otoczenia, zwłaszcza te, które znajdują się w rejonie zagrożenia o istniejącym niebezpieczeństwie.
3. Jeżeli pożar jest niewielki - zgaś go sam za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego i zgłoś o tym Dyrekcji.
4. Jeżeli pożar jest większy - zaalarmuj Dyrektora Domu Pomocy Społecznej i spokojnie opuść zagrożone miejsce najbliższą oznakowaną drogą ewakuacyjną.
5. Jeżeli w korytarzu będzie dym, idąc pochyl się jak najniżej - nad samą podłogą jest zawsze trochę czystego powietrza.
6. Jeżeli sytuacja pożarowa nie pozwoli ci opuścić pomieszczenia (np. gęsty dym) - wróć, zamknij drzwi i wzywaj pomocy przez okno lub telefonicznie.

W zamkniętym pomieszczeniu możesz przetrwać pożar.

ZACHOWAJ SPOKÓJ I NIE ULEGAJ PANICE !

Zasady
postępowania w przypadku ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego w obiekcie
Domu Pomocy Społecznej w Krakowie przy ul. Praskiej 25.

1. Decyzję o rozpoczęciu ewakuacji podejmuje Dyrektor Domu Pomocy Społecznej lub osoba przez niego upoważniona a w przypadku ich nieobecności osoba najbardziej energiczna i opanowana - kierując akcją ewakuacyjną do czasu przybycia specjalistycznych jednostek ratowniczych.

Po podjęciu decyzji o ewakuacji należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników obiektu, wydając im odpowiednie polecenia związane z organizacją i przebiegiem ewakuacji.

2. Wszyscy pracownicy obiektu po ogłoszeniu alarmu ewakuacyjnego zabezpieczają swoje miejsca pracy (wyłączają czajniki, komputery itp. urządzenia, zabezpieczają ważną dokumentację, zamykają okna) i wykonują polecenia wydane przez osobę kierującą akcją ewakuacyjną.

3. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar, lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia a także z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie.

W pierwszej kolejności należy również ewakuować osoby mające trudności z samodzielnym poruszaniem się (ok. 20 osób na terenie obiektu). Do ewakuacji osób, które nie poruszają się samodzielnie można wykorzystać nosze (znajdują się w pomieszczeniach kuchenek).

4. Pracownicy po upewnieniu się, że wszyscy mieszkańcy opuścili budynek zgłaszają ten fakt osobie kierującej akcją ratowniczą. Należy również zgłosić ewentualne osoby poszkodowane.

5. W czasie przeprowadzanej ewakuacji nie wolno wpuszczać na teren obiektu żadnej osoby z zewnątrz a w przypadku przyjazdu jednostki Straży Pożarnej wskazać miejsce pożaru.

6. W porze nocnej, gdy dyżur sprawują tylko dwie lub 3 osoby, działania ewakuacyjne mogą być ograniczone do osób znajdujących się w bezpośredniej strefie zagrożenia.

W ewakuacji pozostałych mieszkańców pomogą przybyli na miejsce ratownicy z jednostek Straży Pożarnej.

7. Ewakuowanych ludzi należy kierować na drogi ewakuacyjne zgodnie z kierunkami określonymi przez znajdujące się na ścianach i drzwiach budynku znaki ewakuacyjne do wyjścia na zewnątrz budynku.

W czasie ewakuacji nie wolno korzystać z windy.

Miejsce zbiórki osób ewakuowanych – parking i zieleniec przy budynku (patrz: plan graficzny).

8. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych, należy niezwłocznie przy pomocy dostępnych środków informacyjnych (telefon, głos itp.) powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej. Osoby odcięte od wyjścia, a znajdujące się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu jak najbardziej odległym od pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków

(okno, balkon) ewakuować na zewnątrz przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej i innych.

9. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na mniejszą temperaturę i zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i korytarzy. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustką zamoczoną w wodzie, co ułatwia oddychanie. Podczas przemieszczania się przez zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.

10. W przypadku przybycia jednostek straży pożarnej w trakcie akcji ewakuacyjnej kierujący przebiegiem akcji zobowiązany jest do złożenia krótkiej informacji o przebiegu ewakuacji a następnie należy podporządkować się poleceniom dowódcy przybyłej jednostki straży pożarnej.

W Z Ó R
oświadczenia pracownika dot. szkolenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Dom Pomocy Społecznej
ul. Praska 25
30-329 Kraków

Kraków, dnia

OŚWIADCZENIE

Ja niżej podpisany /a/
/ imię i nazwisko/

zatrudniony na stanowisku

w Domu Pomocy Społecznej w Krakowie, ul. Praska 25 oświadczam, że zostałem /am/
przeszkolony /a/ w zakresie ochrony przeciwpożarowej a także zapoznałem /am/ się z
treścią „Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego”

.....
szkolenie przeprowadził

.....
podpis pracownika

ZEZWOLENIE
na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

1. Miejsce pracy
2. Rodzaj wykonywanej pracy
3. Czas pracy: dnia od godz. do godz.
4. Zagrożenie pożarowe /wybuchowe/ w miejscu pracy
.....
.....
5. Sposoby zabezpieczenia pomieszczenia, urządzenia przed możliwością powstania
pożaru /wybuchu.....
.....
.....
6. Środki zabezpieczenia:
a/ przeciwpożarowe.....
.....
b/ bhp.....
c/ inne
7. Sposób wykonania pracy:
.....
8. Osoby odpowiedzialne za:
a/ przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających, za przebieg prac:
Nazwisko i imię:..... Podpis
- b/ dokonanie oceny zagrożenia wybuchem /analiza stężenia par cieczy, gazów, pyłów/*:
Nazwisko i imię: Podpis
- c/ przeprowadzenie kontroli miejsca prac po ich zakończeniu:
Nazwisko i imię: Podpis

Zezwalam na rozpoczęcie robót – po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt 8.

Wykonawca prac

Użytkownik
/zarządca obiektu/

Inspektor nadzoru
budowlanego

.....

.....

.....

* - niepotrzebne skreślić

Lista osób
potwierdzająca zapoznanie się z treścią Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego
obowiązującej w Domu Pomocy Społecznej w Krakowie przy ul. Praskiej 25.

[illegible]

Lista osób

potwierdzająca zapoznanie się z treścią Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego obowiązującej w Domu Pomocy Społecznej w Krakowie przy ul. Praskiej 25.

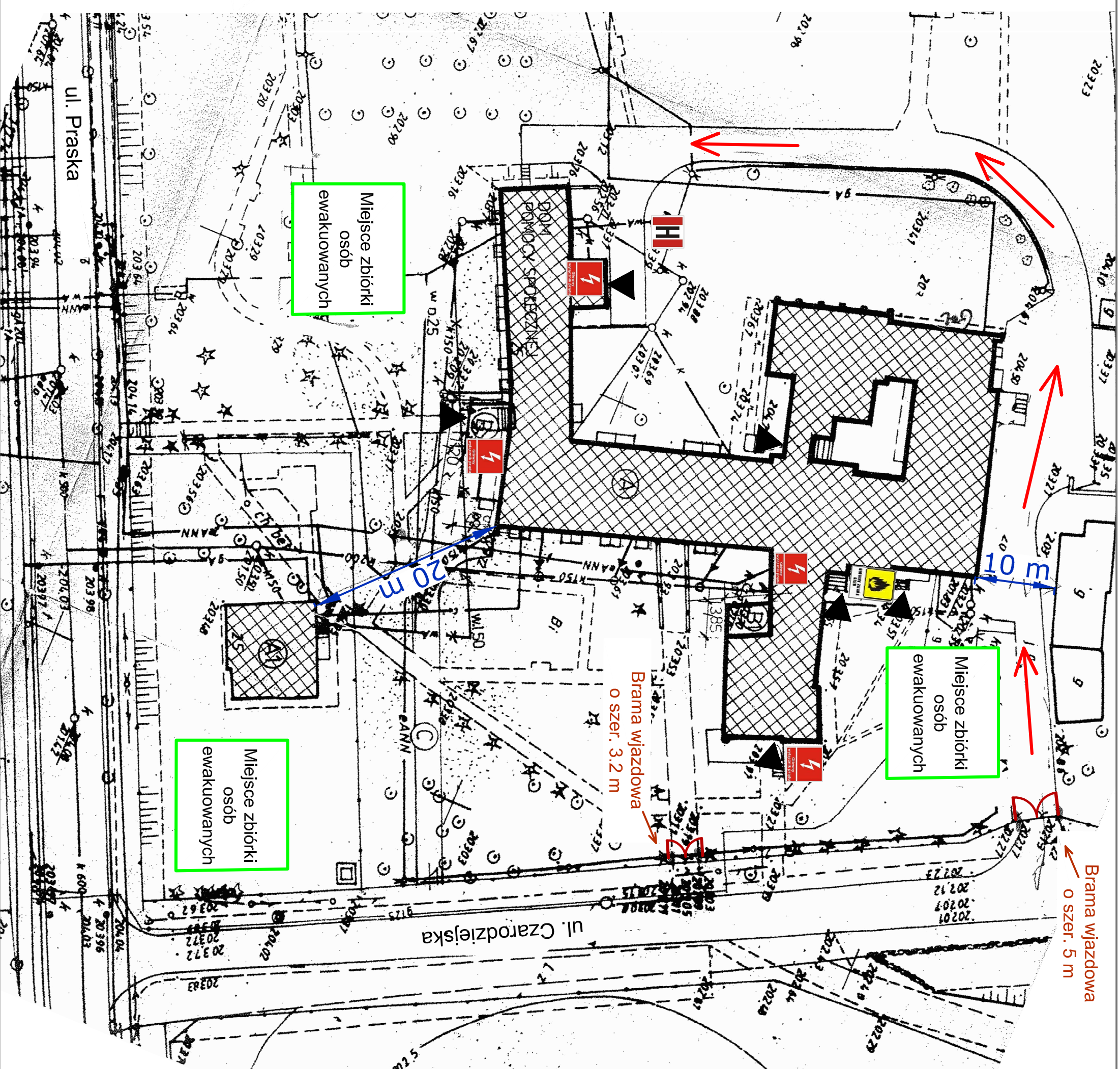
[illegible]

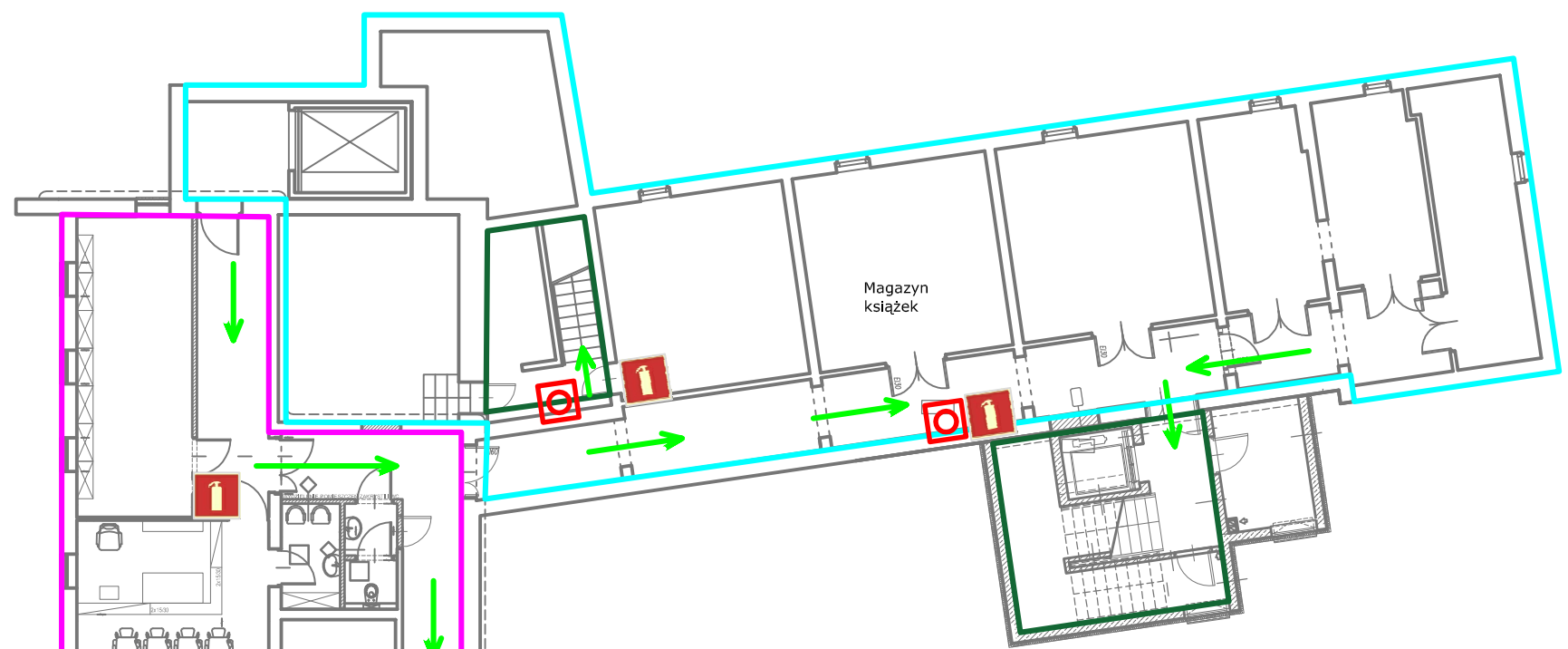
Dom Pomocy Społecznej 30-329 Kraków, ul. Praska 25 Plan sytuacyjny

Dane obiektu:
Powierzchnia - 2769m²
Wysokość - 7,5 m
Ilość kondygnacji -3
Kat. zagrożenia ludzi - ZL II
Maksymalna ilość osób w budynku - 111

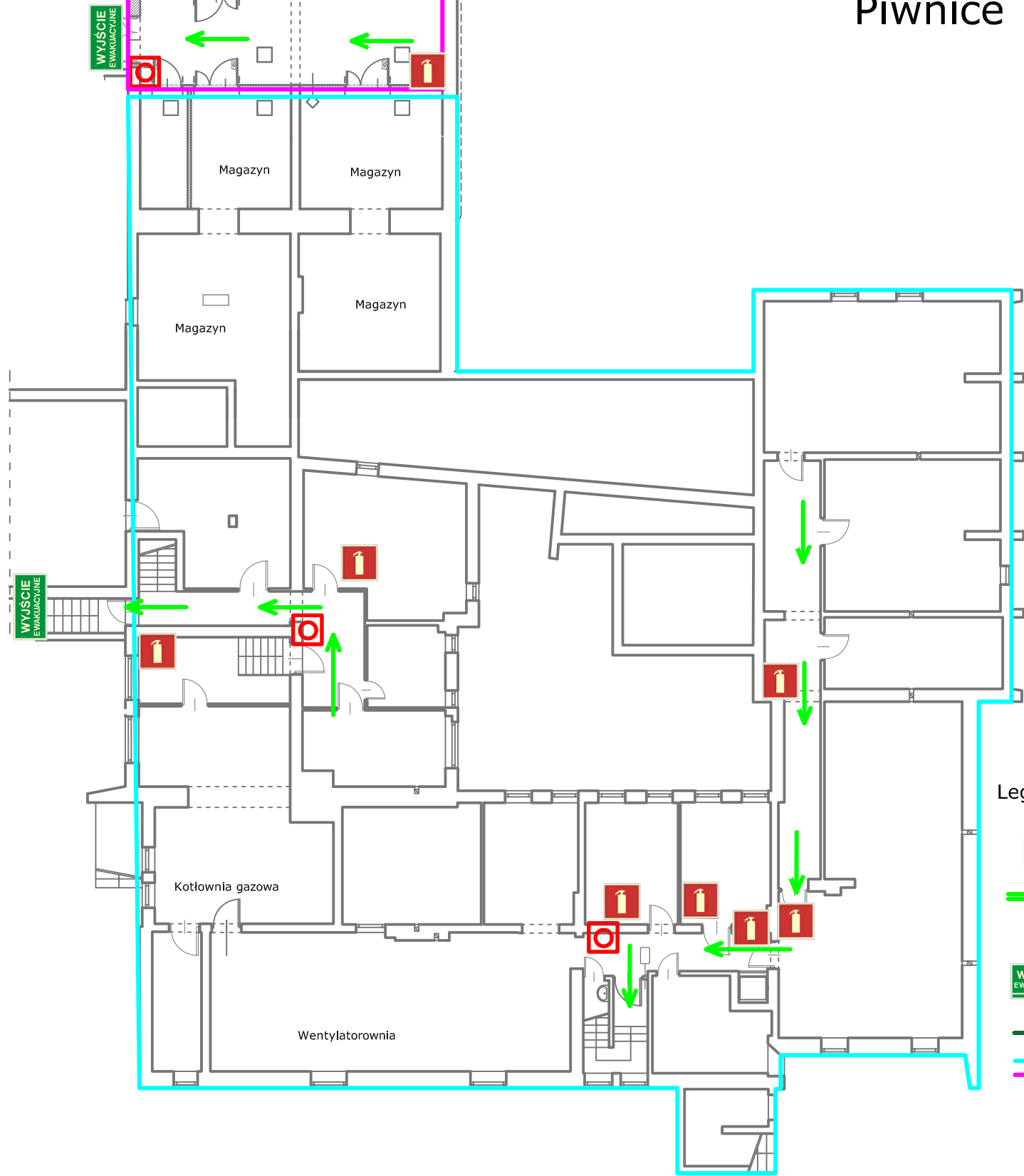
LEGENDA:

- Hydrant zewnętrzny
- Główny zawór gazu
- Droga pożarowa
- Przeciwpowozarowy wyl. prądu

Dom Pomocy Społecznej
30-329 Kraków, ul. Praska 25
Piwnice

Legenda

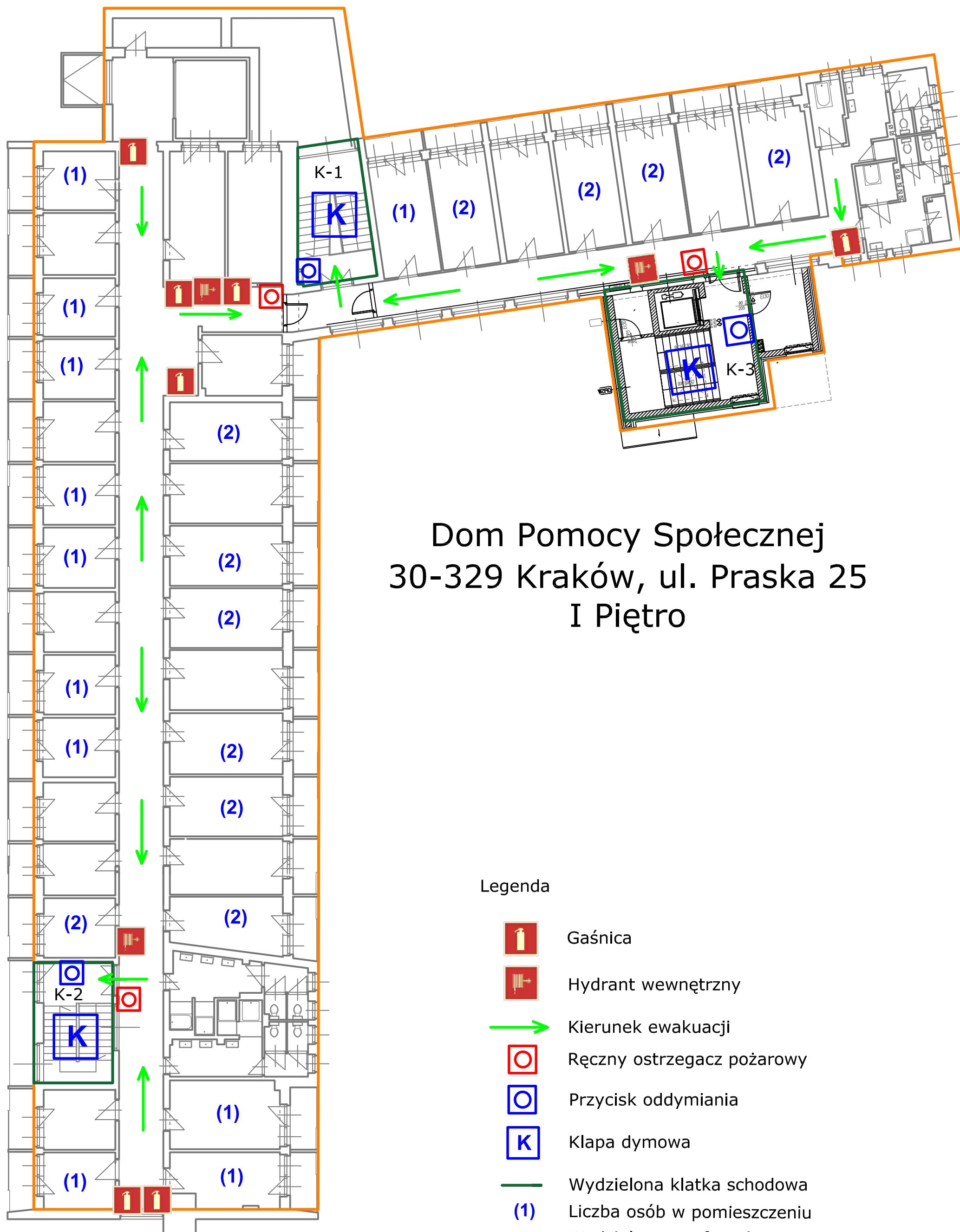
- Gaśnica
- Kierunek ewakuacji
- Ręczny ostrzegacz pożarowy
- Wyjście ewakuacyjne
- Wydzielona klatka schodowa
- Wydzielona strefa pożarowa

Legenda

- Gaśnica
- Hydrant wewnętrzny
- Przeciwpowozarowy wyl. pradu
- Kierunek ewakuacji
- Wyjście ewakuacyjne
- Ręczny ostrzegacz pożarowy
- Przycisk oddymiania
- Centrala Sygnalizacji Pożaru
- Wydzielona klatka schodowa
- Wydzielona strefa pożarowa
- (1) Liczba osób w pomieszczeniu

Dom Pomocy Społecznej
30-329 Kraków, ul. Praska 25
Parter

Dom Pomocy Społecznej 30-329 Kraków, ul. Praska 25 I Piętro

Legenda

- Gaśnica
- Hydrant wewnętrzny
- Kierunek ewakuacji
- Ręczny ostrzegacz pożarowy
- Przycisk oddymiania
- Kłapa dymowa
- Wydzielona klatka schodowa
- Liczba osób w pomieszczeniu
- Wydzielona strefa pożarowa